

Motion till riksdagen 2025/26:1422

av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S)

Indexering av de generella statsbidragen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de generella statsbidragen borde indexeras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den senaste tidens höga inflation har slagit hårt mot de svenska hushållen, inte bara i form av högre priser men även i form av nedskärningar mot vår gemensamma välfärd. De aviserade nedskärningarna i välfärden kommer innebära att arbetare i vård, skola och omsorg varslas eller pressas hårdare av sina arbetsgivare.

Välfärden finansieras förenklat av intäkter från avgifter, försäljning, skatteintäkter och statsbidrag. Statsbidragen utgör en stor del av kommunernas och regionernas intäkter och år 2022 kom cirka 11 procent av kommunsektorns intäkter från de generella statsbidragen.

Eftersom kommunsektorn inte kan påverka statsbidragen och på grund av att storleken på dessa offentliggörs först efter att budgetarna lagts så försvårar statsbidragen budgeteringen och verksamhetsplaneringen. Dessutom innebär statsbidragens nuvarande utformning, det vill säga att de årligen beslutas politiskt som en del av höstbudgeten, att regeringen kan avisera satsningar på välfärden som i verkligheten är neddragningar. Detta sker om regeringen höjer statsbidragen mindre än kommunernas och regionernas kostnadsökningar på grund av pris- och löneutvecklingen.

Förutom dessa finns det andra faktorer, så som befolkningsutvecklingen och förändringar i demografin (åldrande befolkning), som kan innebära att välfärdens resurser ska räcka till mer än tidigare år.

Statens finansiering av välfärden behöver bli mer transparent och tillförlitlig. En indexering av de generella statsbidragen skulle innebära att regeringen aktivt behöver lägga fram politiska förslag för att minska statens finansiering av välfärden. Detta skulle ge mer resurser till välfärden och mer transparens till kommunerna och regionerna, välfärdens arbetare och Sveriges medborgare.

Åsa Karlsson (S)

Helén Pettersson (S)